

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoCsp/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318204010
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2318204010.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., narodený XX.X.XXXX, adresa B., o zaplatenie 4.362,79 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30Csp/77/2018-80 zo dňa 11. marca 2019 – voči zamietajúcemu výroku II. a výroku III., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. m e n í t a k , ž e ž a l o v a n ý j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi úrok 10,90 % ročne z nezaplatenej istiny 4.362,79 Eur od 22.3.2018 do zaplatenia – najdlhšie do 15.5.2024, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku zamietajúci výrok II. p o t v r d z u j e .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinstančného, odvolacieho i dovolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.362,79 Eur spolu s úrokom vo výške 156,68 Eur, úrokom z omeškania vo výške 2,- Eur a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4.519,47 Eur od 22.03.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, druhým výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a tretím výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil použitím ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 3, § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. platného v čase omeškania, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný po poskytnutí úveru vo výške 5.000,- Eur, úver v dohodnutých splátkach po 78,61 Eur nesplácal riadne a včas. Súd prvej inštancie preskúmal obsahové náležitosti úverovej zmluvy zo dňa 20.5.2016 a zistil, že táto obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v splátkach mesačne dohodnutých vo výške 78,61 Eur so splatnosťou vždy k 15. dňu v mesiaci. Žalovaný uhradil v splátkach celkovo sumu 1.479,28 Eur, ktorá bola žalobcom započítaná v prospech istiny vo výške 637,21 Eur a v prospech dohodnutého zmluvného úroku vo výške 787,61 Eur a poisťného 54,46 Eur. Následne žalobca, po tom čo žalovaný bol v omeškaní so splátkami v decembri 2017 a januári, februári

a marci 2018, pristúpil listom z 21.3.2018 k zosplatneniu celého úveru a vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu vo výške 4.581,47 Eur do 31.3.2018. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie považoval návrh za dôvodný v časti uplatnenej úverovej istiny vo výške 4.362,79 Eur, zosplatnených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 156,68 Eur, úroku z omeškania z omeškaných splátok vo výške 2,- Eur ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. k 21.3.2018. V zmysle § 369 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. súd prvej inštancie priznal žalobcovi z nezaplatenej úverovej istiny a zmluvných úrokov úrok z omeškania vo výške 5 %, ktorý zodpovedá výške zákonného úroku z omeškania ku dňu prvého omeškania, t.j. ku dňu nasledujúcemu po predčasnej splatnosti úveru. V časti zmluvného úroku vo výške 10,9 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 4.362,79 Eur od 22.3.2018 do zaplatenia súd prvej inštancie návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 10,9 % ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 15.5.2024, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 21.3.2018. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd prvej inštancie pritom vychádzal z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pokiaľ žalobca poukazoval v žalobe na rozhodovaciu prax (KS v Žiline, sp. zn. 11Co/12/2017 z 31.1.2017, KS Nitra, sp. zn. 8Co/193/2017 zo 7.12.2017, KS Banská Bystrica, sp. zn. 43Co/23/2017 z 29.11.2017) súd prvej inštancie uviedol, že v tejto otázke síce nie je rozhodovanie súdov jednotné, avšak v prevažnej miere sa aplikačná prax v súčasnosti prikláňa k názoru, že vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľovi nárok na zmluvné úroky zaniká (viď rozhodnutia KS Prešov sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 13Co/70/2017 z 12.7.2018, KS Banská Bystrica sp. zn. 15Co/235/2018 z 23.1.2019, KS Bratislava sp. zn. 9Co/53/2018 z 13.12.2018, KS Trenčín sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, KS Nitra sp. zn. 25Co/117/2018 z 10.10.2018). Žalobca bol v konaní úspešný v uplatnenej istine v plnom rozsahu, preto mu súd prvej inštancie ako úspešnej strane priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku (výrok II.) a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.) podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu nárok na náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, keď z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodíť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Vychádzajúc z ust. § 497 Obchodného zákonníka obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplátou za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, pričom dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik

nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Odstúpenie od zmluvy nespôsobuje zánik záväzku ex tunc a naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, ktorá povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax krajských súdov.

4. Žalovaný odvolanie nepodal, k podanému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

5. Na základe predmetného odvolania žalobcu Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 11Co/137/2019-113 zo dňa 24.3.2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a v závislom výroku III. potvrdil a vyslovil, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu nároku na úrok z úveru za čas po jeho zosplatnení.

6. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu proti jeho potvrdzujúcemu výroku o zamietnutí žaloby v časti zmluvného úroku podala dovolanie žalobkyňa. Na základe tohto dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 9Cdo/176/2021 zo dňa 24.5.2023 rozsudok Krajského súdu v Trnave v potvrdzujúcom výroku (I. výrok) a vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania (II. výrok) zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie. K dovolateľom vymedzenej právnej otázky, či nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, uviedol, že táto už bola dovolacím súdom vyriešená rozhodnutím zo dňa 16.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 (avšak nebola zodpovedaná v čase rozhodovania súdov v základnom konaní). Dovolací súd poukázal na to, že predmetnou otázkou sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020, ktoré občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na zasadnutí konanom 30. marca 2021 prijalo ako rozhodnutie zásadného významu určené na zverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 5/2021, ktorého právna veta znie: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Na uvedené rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn.: 1Cdo/94/2019, 2Cdo/83/2020, 3Cdo/35/2020, 4Cdo/66/2020, 5Cdo/46/2020, 6Cdo/56/2020, 7Cdo/186/2020, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 9Cdo/94/2021 v dôsledku čoho možno takto uvedený právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

7. Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 po poukaze na nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru v rozhodovacej praxi odvolacích súdov konštatoval, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Dovolací súd tak v tomto rozhodnutí uzavrel, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. S daným záverom sa stotožnil dovolací súd i v prejednávanej veci. Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru, od ktorého sa nepovažuje za potrebné odkloniť, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu možno dosiahnuť už zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (ten je vo veci samej viazaný právnym názorom dovolacieho súdu), dovolací súd preto nepristúpil aj k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho žalobe zamietajúcej časti (analogicky § 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Zároveň ako súvisiaci zrušil i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 439 písm. a) CSP).

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní správnosti rozhodnutia v intenciách podaného odvolania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého výroku II. zmeniť a žalobe vyhovieť (§ 388 CSP).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu, bolo posúdiť správnosť právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobu je nevyhnutné v časti o zaplatenie zmluvného úroku zo zmluvy o úvere za obdobie po zosplatnení ako nedôvodnú zamietnuť v podstate s argumentáciou, že nebolo možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti úveru. Rozsudok v rozsahu vyhovujúceho výroku I. nebol odvolaním dotknutý, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

11. V zmysle § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Základnou právnou otázkou v danom prípade, ako ju nastolil odvolateľ, bola otázka existencie a doby nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru teda, či v prípade zosplatnenia úveru veriteľom pred dojednanou splatnosťou úveru, v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka, veriteľovi vzniká resp. zostáva zachovaný nárok na úroky z úveru a to popri úrokoch z omeškania a dokedy. Súdna prax na Slovensku bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná.

13. Časť súdov zastávajúca názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru výlučne do splatnosti dlhu a od jeho splatnosti je dlžník povinný platiť iba úroky z omeškania, sa opierala najmä o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý akceptoval názory všeobecných súdov, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok) a od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, teda, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru.

14. Po prvýkrát k tejto otázke, hoci okrajovo, zaujal stanovisko NS SR v uznesení sp. zn. 6Cdo 113/2018 zo dňa 30.7.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora (piatej komory zo 7.8.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17), v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nesplnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

15. Následne priamo túto otázku v dovolacom konaní riešil NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.6.2020. V tomto rozhodnutí NS SR skonštatoval, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho

zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

16. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

17. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

18. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

19. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

20. Dovolací súd v cit. veci sp. zn. 5Cdo/42/2020 následne dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Najvyšší súd neskôr i v ďalších veciach napr. pod sp. zn.: 1Cdo/94/2019, 3Cdo/113/2019, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 2Cdo/115/2019, 5Cdo/73/2020, 8Cdo/135/2020, 8Cdo/221/2019, 9Cdo/24/2020 dospel k zhodnému riešeniu tejto právnej otázky.

21. Odvolací súd sa s popísaným názorom NS SR (i s poukazom na princíp právnej istoty zakotvený v čl. 3 základných princípov CSP) plne stotožňuje a zastáva názor, že veriteľ má nárok na úroky z úveru aj za čas po jeho predčasnom zosplatnení a to až do zmluvne dojednanej doby splatnosti predmetného úveru. V dôsledku toho bolo potom nevyhnutné odvolaniu žalobcu čiastočne vyhovieť a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu čiastočne zmeniť.

22. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že veriteľovi nevzniká nárok na úroky z úveru za čas po predčasnom zosplatnení úveru, keď mal za to, že súd prvej inštancie v tomto rozsahu vec nesprávne posúdil a preto bolo dôvodným žalobou uplatnený úrok z úveru za čas od 22.3.2018 (zosplatnenie - čl. 14) do zaplatenia, avšak najdlhšie do 15.5.2024 (doba trvania úveru) priznať a vo zvyšku tohto úroku - teda až do zaplatenia, ktoré by presahovalo dobu trvania úveru, t.j. po 15.5.2024 - žalobu zamietnuť.

23. S poukazom na uvedené potom odvolací súd, po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvodov uplatnených žalobcom, s odkazom na uznesenie NS SR v danej veci, ako i na už ustálenú rozhodovaciu prax súdov, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. s použitím § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný (okrem už právoplatne priznaného) zaplatiť žalobcovi úrok 10,90 % ročne z nezaplatennej istiny 4.362,79 Eur od 22.3.2018 do zaplatenia – najdlhšie však do 15.5.2024, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zamietnutie žaloby bolo potom potrebné v napadnutom výroku II. vo zvyšku potvrdiť iba v rozsahu, v akom si žalobca uplatňoval nárok na úrok z úveru po zosplatnení za čas až do zaplatenia po dátume konečnej splatnosti úveru dohodnutej dňom 15.5.2024, teda po 15.5.2024.

24. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

25. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Podľa § 453 ods. 1 CSP ustanovenie o konaniach pred súdom prvej inštancie sa primerane použijú na dovolacie konanie. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia, ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania.

28. S použitím vyššie citovaných procesných ustanovení, odvolací súd priznal žalobcovi v podstate úspešnému v celom rozsahu, plnú náhradu trov konania prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho voči neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).